

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200883
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823200883.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

15

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 5.001,91 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu žalobcu zamietá.

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

15

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 26.4.2023 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 5.001,91 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z uvedenej sumy od 29.9.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 16.9.2014 zmluvu o pôžičke č.5022898, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 6584,96 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal Žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 139,31 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 16.717,2 eur. Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 9333,77 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, listom z dňa 26.7.2020 – Predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalobca žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatniť. Žalovaná ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 19.9.2020 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 23.9.2020 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premičacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne žalobcovi vzniklo v zmysle §53 ods. 9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplatneniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. Žalobca poukázal

na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn.: 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne Sp.zn: 17Co/447/2016. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 11.4 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 5001,91 eur. Žalobca si zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznamení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde bežná doba doručenia je 5 dní. V zmysle čl. 15.2 sa zásielka považuje za doručeníu piatym dňom od podania na poštovú prepravu. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 545,18 eur, si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobcu nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby notárskou zápisnicou, prílohou 1 projektu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 16.9.2014, štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, kópiou občianskeho preukazu žalovaného, súhlasom so spracovaním osobných údajov, informáciou o RPMN a priemernej RPMN, predžalobnou upomienkou zo dňa 26.7.2020, kópiou doručky, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.9.2020, prehľadom splátok a úhrad k zmluve č. 5022898, vyjadreniami žalobcu z 31.5.2023 a 12.6.2023 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Právny predchodca žalobcu ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 16.9.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom výška pôžičky predstavovala sumu 6584,96 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 120 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala 16245,60 eur, výška mesačnej splátky sumu 139,31 eur a ročná úroková sadzba 24,16 %. RPMN bola uvedená vo výške 24,16%. Výška mesačného poistenia bola 3,94 eur. Podľa bodu III. zmluvy klient žiada, aby sa z poskytnutej pôžičky uhradili podľa špecifikácie jeho záväzky voči spoločnosti a záväzky voči VÚB,a.s., kde spoločnosť vystupuje ako správca.

5. Jednalo sa o zmluvu č. 20215206 z 9.5.2012, kde výška záväzku predstavovala 495,66 eur, zmluvu č.20434930 z 22.5.2013, kde výška záväzku predstavovala 1583,19 eur, zmluvu č. 6155672 z 26.8.2013, kde výška záväzku predstavovala 1818,60 eur, zmluvu č.6156417 z 4.9.2013, kde výška záväzku predstavovala 1430,73 eur, zmluvu č. 6161732 z 1.11.2013, kde výška záväzku predstavovala 956,78 eur, a žalovanému bola zároveň poskytnutá hotovosť 300,- eur.

6. Žalobca listom zo dňa 26.7.2020 upozornil žalovaného, že v prípade neuhradenia nedoplatku na splátkach do 5.9.2020, úver zosplatní. Žalovanému bola výzva doručená do dispozičnej sféry dňa 7.8.2020, kedy podľa predloženej doručky zásielku prevzal. Žalobca listom zo dňa 23.9.2020 oznámil žalovanému, že vyhlásil okamžitú splatnosť úveru.

7. Z prehľadu splátok a úhrad k zmluve č. 5022898 súd zistil, že žalovaný splátkami pôžičky pred podaním žaloby celkovo uhradil sumu 9333,77 eur.

8. Vo vyjadrení z 31.5.2023 žalobca uviedol, že v danom prípade bol žalovanému poskytnutý účelový spotrebiteľský úver, ktorého účelom je refinancovanie starších úverov a poskytnutie navýšenia - hotovosti. Jedná sa o konsolidáciu starších žalovaným splácaných úverov s navýšením, kde pre posúdenie schopnosti splácať nebolo nutné nanovo príjmy a výdavky klienta hodnotiť. Žalovaný konsolidovaný úver splácal korektne. Aj dnes po niekoľkonásobnom novelizovaní (sprísňovaní) zákona a nových reguláciách v podobe Opatrení NBS tento spôsob refinancovania (refinancovania oproti splátke) je zvýhodnený a neposudzuje sa bonita (schopnosť splácať) žalovaného. Predmetom posúdenia bonity je totiž posúdenie budúcej schopnosti žalovaného = klienta uhrádzať mesačné splátky na základe aktuálnych informácií. Ak sa poskytnutím úveru splátka nezvyšuje, tak nevystavujeme klienta žiadnemu dodatočnému riziku, v prípade zníženia splátky platí opak, riziko klientovi znižujeme v jeho prospech. Žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaný je v spore pasívny a doposiaľ nepredložil žiadne dôkazy a neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by žalobcov nárok na zaplatenie žalovanej sumy spochybňovali. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 151 CSP a taktiež na unesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn.: 43CoCsp/40/2020 zo dňa 21.10.2020. Navrhol súdu, aby vyhovel podanej žalobe v zmysle žalobného petitu a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu

9. V podaní doručenom súdu dňa 12.6.2023 žalobca navrhol, aby súd rozhodol na základe predložených listinných dôkazov a písomných vyjadrení. Pridržiava sa špecifikácie uvedenej v žalobe. Navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie alebo rozsudkom pre uznanie nároku v prípade, ak na to budú splnené podmienky.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

14. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Ako vyplýva z § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. (§ 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

18. V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

19. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

20. V zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

21. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

22. Ako vyplýva z citovaného ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

23. V zmysle § 9 ods. 9 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

24. Ako vyplýva z § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

25. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom § 3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

27. Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

28. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

29. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

31. Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

32. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, akoaj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

33. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

34. Ako vyplýva z § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

35. V zmysle § 526 ods. ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

36. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

37. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

38. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

39. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

40. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nenechá.

41. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

42. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

43. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

44. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 16.9.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom výška pôžičky predstavovala sumu 6584,96 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 120 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala 16245,60 eur, výška mesačnej splátky sumu 139,31 eur a ročná úroková sadzba 24,16 %. RPMN bola uvedená vo výške 24,16%. Výška mesačného poistenia bola 3,94 eur. Podľa bodu III. zmluvy klient žiada, aby sa z poskytnutej pôžičky uhradili podľa špecifikácie jeho záväzky voči spoločnosti a záväzky voči VUB, a.s., kde spoločnosť vystupuje ako správca.

45. Uvedenú zmluvu bolo potrebné podrobiť súdnej kontrole z hľadiska prípadnej absencie obligatórnych náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch a neprijateľných zmluvných podmienok.

46. Odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcov, aby tento preukázali, že bonitu žalovaného náležite skúmali, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

47. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, akým spôsobom právny predchodca žalobcu skúmal schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Sám žalobca iba deklaroval, že v danom prípade bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorého účelom bolo refinancovanie starších úverov a poskytnutie navýšenia - hotovosti, kde pre posúdenie schopnosti splácať nebolo nutné nanovo príjmy a výdavky klienta hodnotiť. Poukázal pri tom aj na aktuálnu právnu úpravu a na to, že ak sa poskytnutím úveru splátka nezvyšuje, tak veriteľ nevystavuje klienta žiadnemu dodatočnému riziku, v prípade zníženia splátky platí opak, riziko klientovi znižujeme v jeho prospech.

48. Práve na uvedené skutočnosti poukazuje súd a uzatvára, že v uvedenom prípade nie je možné prehliadnuť fakt, že posudzovanou zmluvou bol žalovanému poskytovaný spotrebiteľský úver na refinancovanie piatich predchádzajúcich úverov, kde podľa zmluvy mala spolu výška záväzkov činiť 6284,96 eur (!). Je zrejme, že za takých okolností, bolo možné mať o bonite žalovaného pochybnosti. Nebolo preto preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil pôvodný veriteľ schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pokiaľ žalobca poukazuje na novšiu úpravu, táto je v danom prípade bez významu, avšak je potrebné uviesť, že nie je

zrejme, akým spôsobom mal dospieť žalobca k posúdeniu bonity klienta práve v prípade poskytovania refinancovaných úverov.

49. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23. 09. 2020).

50. Aj keď je to pre skúmanie bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nedostačujúce, žalobca nepreukázal, že by si splnil aspoň minimálnu povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa prostredníctvom registrov pre poskytovateľov úverov.

51. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

52. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal k dispozícii doklady o príjme žalovaného (potvrdenie zamestnávateľa), doklady o výdavkoch žalovaného, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, prípadne výpis z bežného účtu, pri uzatváraní zmluvy. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch žalovaného, teda kde tento býval, či vlastnil nehnuteľnosť alebo či býval v podnájme, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzal a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jeho výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Sám žalobca pritom uviedol, že mal vedomosť o tom, že žalovaný je ženatý a má vyživovaciu povinnosť k dvom nezaopatreným deťom. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovaného, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať žalovanému poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

53. Povinnosť súdu ex offa zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

54. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti: Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

55. Za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

56. Odhliadnuc od uvedeného, taktiež nie je naplnené zákonné ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ďalšou zákonnou náležitosťou úverovej zmluvy v čase jej uzatvorenia bola aj celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť.

57. Zo zmluvy nie je možné dospieť k celkovej čiastke úveru zo skutočností žalobcom v zmluve deklarovaných. Žalobca udáva v časti II. zmluvy, že výška mesačnej splátky je 139,31 eur, počet mesačných splátok je 120 a celková čiastka úveru je 16245,60 eur. Avšak 120 splátok po 139,31 eur predstavuje spolu sumu 16717,20 eur. Je zrejmé, že v celkovej čiastke nie je zohľadnený poplatok za poistenie vo výške 3,93 eur mesačne splatný v mesačnej splátke. Výška mesačnej splátky v sume 139,31 eur je zrejmá aj z predloženého prehľadu splácania k predmetnej zmluve. V samotnej zmluve akékoľvek vysvetlenie chýba, pričom údaje v nej uvedené nekorešponujú so skutočnosťou, čoho dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť celého úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

58. Pre absenciu týchto (povinných) náležitostí zmluvy je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z cit. ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy. Aj absencia iba jednej z nich má tie isté dôsledky.

59. Podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch sú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

60. Podľa názoru súdu poistné malo byť zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa, pretože nešlo o dobrovoľnú doplnkovú službu. Podľa prepočtov prostredníctvom kalkulačky pre výpočet RPMN bolo dokonca zistené, že poistenie bolo zrejme zarátané do RPMN, nie je preto zrejmé, z akých dôvodov nebolo zarátané do celkovej čiastky úveru. Žalovaný mal pri podpise formulárovej zmluvy na výber iba to, či si vyberá základný súbor poistenia, alebo komplexný súbor poistenia, a to zaškrtnutím políčka vo formulári zmluvy. Navyše vo formulári nebolo uvedené ani políčko na odmietnutie poistenia. Žalobca nepreukázal, že by žalovanému poskytol úver za rovnakých podmienok aj bez poistenia. Podpisom zmluvy tak mala byť automaticky uzavretá aj poistná zmluva. Žalobca nepreukázala vzhľadom na formulárový charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že uzavretie dohody o poistení, konkrétnom poplatku za poistenie, bolo nezávislé a samostatné. Nedošlo k preukázaniu skutočnosti, že spotrebiteľ nemusel uzavrieť poistnú zmluvu, aby získal úver za ponúkaných podmienok. Z úverovej zmluvy vyplýva, že klauzula o poistení bola obsiahnutá priamo vo formulárovej zmluve, ktorú predložil žalobca ako veriteľ žalovanému ako spotrebiteľovi. Spotrebiteľovi má byť daná a navonok preukázaná možnosť slobodne urobiť prejav vôle či chce uzavrieť okrem úverovej zmluvy aj poistnú zmluvu alebo nie. Argument zmluvnej slobody spotrebiteľa tu nemôže obstáť, pretože takáto sloboda je len iluzórna, keďže zmluvu vo formulárovej podobe pripravoval žalobca ako zmluvný partner spotrebiteľa a s ohľadom na

nepomer vo vyjednávacej sile zmluvného partnera a spotrebiteľa je zjavné, že spotrebiteľ sa len s ťažkosťou môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednaní.

61. Ak poistné bolo povinné, žalobcom zahrnuté (periodicita splatnosť spolu platbou anuitnej splátky) do splácania pravidelnej mesačnej splátky, podliehalo výpočtom vyššie uvedených obligatórnych náležitostí zmluvy, s absenciou ktorých sa spája sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10CoCsp/55/2020 z 28. 10. 2020).

62. Už len samotné zakotvenie ustanovení o náhrade poistného v rámci formulárovej spotrebiteľskej zmluvy o úvere nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalovaný, resp. že žalovaný mal možnosť výberu, či poskytnutie tejto doplnkovej služby prijme alebo odmietne. Žalovaný ako spotrebiteľ nedostal žiadnu možnosť voľby s alternatívou obsahujúcou vyznačenie, že poistenie nepožaduje. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalovaný, resp. že žalovaný mal možnosť výberu, či vo vzťahu k prihláške do poistenia túto podpíše alebo nepodpíše, ak chcel, aby mu bol zo strany žalobcu poskytnutý úver. Ak potom žalovaný mal v rámci anuitnej splátky uhrádzať aj sumu poistného, nie je dôvod, prečo by poistné nemalo byť zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa a teda nemalo byť súčasťou celkovej čiastky úveru.

63. Ak potom žalobca poistné nezahrnul do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a teda do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ v súvislosti s poskytnutím úveru zaplatiť, a to podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluva, a preto je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. V súvislosti s uvedenými závermi o povinnosti zarátat poistné do celkovej čiastky úveru porovnaj tiež rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9CoCsp/4/2021 z 09. 12. 2021, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4Co/42/2019 z 25. 09. 2019).

64. Žalobca by tak aj bez zistenia ďalších skutočností, ktorými sa bude zaoberať v ďalšej časti odôvodnenia, z uvedenej zmluvy mal nárok najviac na istinu úveru bez úroku a ďalších poplatkov. Žalovaný uhradil v danom prípade 9333,77,- eur, pričom mu bolo podľa zmluvného formulára poskytnutých 6584,96 eur. Žalovaný už aj na základe údajov uvedených v zmluvnom formulári z 16.9.2014, žalobcovi uhradil viac, ako bol povinný. Vzhľadom na uvedené súdu neostávalo iné ako žalobu žalobcu zamietnuť.

65. Odhliadnuc od vyššie uvedeného je potrebné doplniť a poukázať na nasledovné: Z bodu III. zmluvy je zrejmé, že žalovaný uzavrel túto zmluvu z dôvodu, aby sa z poskytnutej sumy uhradili jeho záväzky z iných spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú špecifikované v uvedenom bode.

66. Jednalo sa päť zmlúv, kde výška záväzkov má činiť 6284,96 eur. Žalobca tieto zmluvy sám uvádza v podaní z 31.5.2023, avšak tieto súdu nepredložil.

67. Podľa ust. § 1 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase zavretia zmluvy zo dňa 16.9.2014, ak spotrebiteľ a veriteľ z dôvodu neplnenia záväzkov spotrebiteľa vyplývajúcich z pôvodnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavru novú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa odkladajú splátky alebo sa mení spôsob splácania a ktorej účelom je zabrániť prípadnému súdному konaniu o nárokoch veriteľa, pričom podmienky splácania vyplývajúce z novej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nie sú pre spotrebiteľa horšie ako podmienky splácania vyplývajúce z pôvodnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vzťahujú sa na novú zmluvu o spotrebiteľskom úvere ustanovenia § 1 až 3, § 4 ods. 5, § 5, § 6, § 8, § 9 ods. 1 a ods. 2 písm. a) až l) a o) a t), ods. 4 a 6 až 8, § 11, § 12, § 14, § 16, § 18 až 23 a § 25 až 27.

68. Vzhľadom na vyššie cit. ustanovenie vznikajú pochybnosti, či žalobca preukázal existenciu záväzku žalovaného z predchádzajúcich úverových zmlúv a najmä rozsah tohto záväzku pri uzatváraní zmluvy z 16.9.2014. Na vyššie cit. ustanovenie pritom súd poukazoval v rámci predbežného posúdenia nároku žalobcu na pojednávaní. Takáto zmluva je totiž svojím obsahom v skutočnosti dohodou o zmene záväzku

(privatívnu nováciou) v zmysle § 516 Občianskeho zákonníka, ktorým sa doterajší záväzok nahrádza záväzkom novým z titulu úveru alebo pôžičky.

69. V zmysle citovaného § 1 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch je tak predpokladom uzatvorenia novej zmluvy skutočnosť, aby podmienky splácania úveru vyplývajúce z novej zmluvy o spotrebiteľskom úvere neboli pre spotrebiteľa horšie ako podmienky splácania úveru vyplývajúce z pôvodnej zmluvy. K zhoršeniu podmienok splácania uzatvorením novej zmluvy by mohlo dôjsť napríklad v prípade, ak predchádzajúce záväzky boli premlčané, alebo boli dojednané neprímerane vysoké úroky, úver poskytnutý zmluvou mohol byť posúdený pre absenciu náležitostí zmluvy ako bezúročný a bez poplatkov a podobne. Takýmto spôsobom by si uzatvorením novej zmluvy veriteľ mohol zabezpečiť vymoženie pohľadávok, na ktoré by inak nemal nárok (porovnaj napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/173/2017 z 28. 06. 2018).

70. V danom prípade, na preukázanie dôvodnosti svojho nároku bol žalobca povinný predkladať dôkazy, okrem jednotlivých zmlúv tiež ich platobnú históriu od začiatku úverového vzťahu až do ukončenia, aby bolo zrejmé, v akej reálnej výške boli poskytnuté predchádzajúce refinancované úvery žalovaného, akú sumu tento uhradil k predmetným úverom, na čo boli jeho splátky a platby započítané, teda aká suma bola započítaná na istinu, aká na úroky, aká na poplatky a aký bol teda skutočný dlh žalovaného a z čoho pozostával ku dňu uzavretia zmluvy z 16.9.2014, ktorou boli jeho predchádzajúce záväzky vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu nahradené. V prerokúvanej veci bola tak podmienkou platnosti úverovej zmluvy z 16.9.2014, podľa ktorej sa má poskytnutým úverom uhradiť skorší záväzok žalovaného voči žalobcovi, existencia takéhoto záväzku žalovaného respektíve existencia tohto záväzku v rozsahu uvedenom v spotrebiteľskej zmluve. Pokiaľ takýto záväzok v uvedenom rozsahu neexistoval, bola by zmluva neplatná a žalobca by tak z nej nemohol od žalovaného nič požadovať. Zo skutkového stavu vyplynulo, že žalobca nepreukázal existenciu takéhoto pôvodného záväzku žalovaného v rozsahu, ktorý je deklarovaný v zmluve, pričom dôkazné bremeno ohľadne uvedenej skutočnosti leží práve na žalobcovi (musí preukázať existenciu uplatňovaného nároku).

71. Nakoľko súd o zamietnutí žaloby rozhodol už na základe vyslovenia bezúročnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy zo 16.9.2014 a tej skutočnosti, že žalovaný k tejto zmluve uhradil viac, ako bol povinný, považoval za nadbytočné zaoberať sa podrobne aj ďalšími skutočnosťami v súvislosti s § 1 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré by za týchto okolností žalobcovi neboli spôsobilé privodiť priaznivejšie rozhodnutie (ak by aj záväzky žalovaného z iných konsolidovaných zmlúv predstavovali iba istinu jednotlivých úverov bez ďalších nárokov, táto by bola žalovaným jednoznačne uhradená).

72. Súd v konaní rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné. Strany konania sú povinné prispieť k dosiahnutiu účelu konania pravdivým a úplným opisáním potrebných skutočností a označením dôkazných prostriedkov v zmysle § 149 až § 151 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa § 132 ods. 1 a 4 CSP konania povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom na základe poučenia súd sú povinní všetky dôkazy a skutočnosti predložiť a označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie. Aby strana konania mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia; predpokladom dôkaznej povinnosti je totiž povinnosť tvrdenia rozhodujúcich skutočností. Pokiaľ strana konania nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, tak spravidla nemôže ani splniť dôkaznú povinnosť. Pokiaľ ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti, bude mať pre stranu väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie, teda v prípade žalobcu je to zamietnutie žaloby.

73. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

74. Súd na záver udáva, že neboli naplnené predpoklady ustanovené v § 282 CSP, z ktorého vyplýva, že pokiaľ žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku. Žalovaný sa konania nezúčastnil, nárok žalobcu neuznal, preto neboli

splnené podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie tak, ako to predpokladá ust. § 282 CSP. Okrem toho v prejednávanej veci sa jedná o spor spotrebiteľský, kedy spotrebiteľ požíva zvýšenú ochranu tak, ako to predpokladá ust. § 290 až 306 CSP a s prihliadnutím na túto zvýšenú ochranu zo strany súdu vo vzťahu k žalovanému, t.z. vo vzťahu k spotrebiteľovi z čoho vyplýva s prihliadnutím na ust. § 295 CSP, súd môže výnimočne vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrholi, preto sa vo vzťahu k spotrebiteľovi prikláňa k tzv. vyšetrovaciemu princípu, pokiaľ je to potrebné pre rozhodnutie vo veci (porovnaj Krajský súd Trenčín sp.zn. 5Co/244/2017 zo dňa 08. 11. 2017).

75. V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným - spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod. (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/79/2015 zo dňa 25. 2. 2016).

76. Prejav žalovaného, že uznáva žalobu je možné interpretovať napr. aj tým, že je si vedomý toho, že určité záväzky voči žalobcovi nesplnil. Keďže žalovaný môže uznať nárok žalobcu čo i len do určitej výšky alebo čo do základu, tento prejav uznania musí byť natoľko určitý, aby nevyvolával pochybnosti o tom, čo bolo jeho obsahom. Samotný prejav žalovaného, že so žalobou súhlasí za takýto určitý prejav podľa nemožno považovať (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8Co/92/2019 z 29. 06. 2020).

77. „Keďže ide o konanie s tzv. slabšou stranou, je potrebné dôsledne vyžadovať náležitosti uznávacieho právneho úkonu. V tomto smere odvolací súd poukázal na skutočnosť, že výrazový prostriedok „je si vedomý dlhu“, „chce dlžnú sumu zaplatiť“ nemožno bez ďalšieho považovať za uznávací prejav. Nie je možné uznanie výšky nároku bez toho, aby sa uznal jeho základ. Prejav žalovaného, tak ako je zachytený v zápisnici z pojednávania na súde prvého stupňa, nie je natoľko jasný a jednoznačný, aby z neho bolo možné usúdiť, že jeho úmyslom bolo skutočne uznanie základu aj výšky nároku. Z vyjadrenia žalovaného nie je zjavné, v akom rozsahu považuje žalobu za opodstatnenú. Byť si vedomý dlhu ešte samo osebe neznamená, že dlžník svoj dlh aj uznáva. V prípade spotrebiteľských sporov je súd povinný preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, či spĺňa obsahové požiadavky ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a pod. V spotrebiteľských sporoch možno za relevantný považovať iba informovaný uznávací prejav vôle spotrebiteľa, t. j. taký, ku ktorému spotrebiteľ pristúpil až po tom, čo súd prvej inštancie vykonal poučenie podľa § 292 písm. b) CSP, teda vhodným spôsobom, nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti.“ (rozsudok NS SR z 30. novembra 2021 sp. zn. 7Cdo/179/2020)

78. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

79. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

80. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

81. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

82. V danom konaní bol žalobca neúspešný, pretože súd jeho žalobu zamietol. Z uvedeného vyplýva, že v konaní bol plne úspešný žalovaný, ktorému patrí nárok na priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100%.

83. Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie

o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovanému nevznikli žiadne trovy konania, konania sa nezúčastnil, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemá nárok na náhradu trov konania, a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 6 Cdo 166/2016zo dňa 26.10.2016, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 5/2017 zo dňa 25.1.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018.

Poučenie:

15

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.